ایران

• سه‌شنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۴
• ۱۶ ربیع‌الاول ۱۴۴۷
• ۹ سپتامبر ۲۰۲۵
• سال سی‌ویکم
• شماره ۸۸۳۱
• ۲۸ صفحه
• قیمت در سراسر کشور: ۱۰۰۰۰ تومان

Iran Newspaper
ISSN1027-1449
Keytitle: IRAN (Tehran)
irannewspaper.ir

ولادت پیامبر اکرم(ص)
امام جعفر صادق(ع)
و هفته وحدت مبارک

اقدامات یک‌ساله معاونت راهبردی رئیس‌جمهور در دولت چهاردهم

اتاق فکر دولت حلقه وصل با مجلس

۲۶

زهرا بهروز آذر
معاون رئیس‌جمهور خبر داد

تشکیل قرارگاه پیشگیری از خودکشی

۶

در جشنواره ملی «تحول در روش‌های آموزش و محیط یادگیری» مطرح شد

افتتاح ۲۴۰۰ پروژه آموزشی همزمان با آغاز سال تحصیلی

۶

انتشار اولین گزارش دستگاه قضا درباره انفجار بندر شهید رجایی

۲۱ نهاد مقصر بودند

معاون اقتصادی معاون اول رئیس‌جمهور در گفت‌وگو با «ایران» تشریح کرد

وظیفه تعیین و برخورد با مقصران بر عهده دستگاه قضاست

۳

یک کارشناس مسائل بین‌الملل در گفت‌وگو با «ایران» برای مواجهه با فشارهای جبهه غربی پیشنهاد داد

استراتژی جامع داخلی مذاکرات محدود هسته‌ای

طرف مقابل در شرایط فعلی حاضر به دادن امتیاز جدی به ایران نیست

۴

«رافائل گروسی» روز گذشته در آغاز نشست شورای حکام اعلام کرد

تهران و آژانس در مسیر دستیابی به نتایج مثبت

بقایی: اجرای تعهدات پادمانی ایران نمی‌تواند مشابه قبل از جنگ باشد

یک عملیات بزرگ تیراندازی در قدس شرقی ۱۸ کشته و زخمی روی دست نتانیاهو گذاشت

صهیونیست‌ها غافلگیر شدند

۵

قطعه جدید آزادراه تهران - شمال با حضور رئیس‌جمهوری افتتاح شد

پزشکیان: عقب‌ماندگی‌ها را باید با سرعت جبران کرد

با افتتاح این بخش از آزادراه؛ سالانه ۷/۵ میلیون لیتر در مصرف سوخت صرفه‌جویی می‌شود

President.ir

۲ ۸

گفت‌وگوی «ایران» با رئیس سازمان فضایی در شب خسوف

رویای حضور ایران در ماه تعبیر می‌شود

۱۳

به مناسبت پنجاه و ششمین سالگرد درگذشت آل احمد

ارثیه جلال

۲۷

قیمت‌گذاری دستوری و تورم چگونه مانع توسعه در ایران شدند؟

موانع پیدا و پنهان اقتصاد ایران

۹

به بهانه نمایش تعدادی از آثار اردشیر محصص در نگارخانه نگاه

اعجوبه‌ای که ما را به رخ خودمان می‌کشد

۲۷

حسب حال

رنگ و بوی محمدی

سید عطاءالله مهاجرانی

بیش از پنجاه سال است، هفته‌ای نمی‌گذرد که این شعر اقبال را زمزمه نکنم:

چون به نام مصطفی خوانم درود
از خجالت آب می‌گردد وجود
حق همی گوید که‌ای مغرور غیر
در درون سینه‌ات بت‌ها چو دیر
تا نداری از محمد رنگ و بو
از درود خود میالا نام آو.

شعر عجیبی است. اقبال لاهوری همین است. او چنین دانایی و توانایی و سوز و شوری را داراست تا در اعماق کوچه‌باغ‌های روح انسان نفوذ کند. سرانگشت آفرینندگی خود را بر تار روح انسان بنهد و نغمه توحیدی و محمدی بنوازد.

پرسشی که می‌توان در روز خجسته میلاد رسول اکرم و امام صادق علیهم‌السلام به آن اندیشید؛ همین است که چرا ما، چنان که شایسته است رنگ و روی نبوی و محمدی نداریم! حتماً در گوشه و کنار در زوایای کشور بزرگ و ملت سربلند ایران می‌توان چنین رنگی را دید و بویی را استشمام کرد. اما در ساحت گسترده اجتماعی در ایران و فراتر در جهان مسلمانان، اگر ما رنگ و بوی محمدی داشتیم وضعیت‌مان این نبود که هست. همان سخن اقبال است. اگر پذیرفتیم که چنین است، بایست به این پرسش پاسخ گفت که ویژگی‌های رنگ و بوی و خلق و خوی نبوی چیست؟ همان که قرآن مجید از خلق و خوی او با تعبیر و وصف شگفت «عظیم» یاد کرده است. آیه سرشار از نکته است: «وَإِنَّکَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِیمٍ.» (القلم: ٤) در ترجمه قرآن فولادوند، «عظیم»، «والایی» ترجمه شده است. برخی مترجمان به همان واژه عظیم یا بزرگ اکتفا کرده‌اند. «والایی» ترجمه بسیار شیوایی است! عظمت را در ابعاد مختلف نشان می‌دهد. امام فخر رازی در تفسیر آیه به نکته‌ای ادبی اشاره کرده است. او به واژه «علی» توجه دارد. علی بر استعلاء همان «والایی» دلالت می‌کند. به نظرم با توجه به اینکه صفت عظیم، از جمله برای «الله» و «ربّ» و «قرآن» و «قیامت» به کار رفته است. روایت طبری درباره سخن عایشه همسر پیامبر(ص) که گفته است: «خلق و خوی پیامبر صلوات‌الله‌علیه قرآن بود» می‌تواند تفسیری شایسته برای پیامبر باشد. ما شخصیت و منش پیامبر را در قرآن می‌بینیم و تفسیر قرآن را در سبک زندگی و سلوک پیامبر جست‌وجو می‌کنیم و بهتر می‌شناسیم.

«والایی» آمیزه‌ای از صفات و ویژگی‌های مختلف است که با هم، انسان را به مقام «احسان» می‌رساند. سه ویژگی پیامبر را می‌توان با توجه به موقعیت زمانه و نیاز ما، چه از حیث نظری و فکری، و چه از بُعد عملی و کارکردی مطرح کرد. این سه ویژگی با هم منظومه‌ای هماهنگ می‌سازند. حکومت، عقلانیت، مدارا و محبت، ارکان شناخت سبک و سنت نبوی است. ما دچار نگاه شکسته شده‌ایم. به همین دلیل رنگ و بوی نبوی نداریم.

در واقع اسلام آیینی جامع است که بُعد اجتماعی و سیاسی بسیار چشمگیر و ماهوی دارد. این نکته از این جهت اهمیت دارد که در سال‌های اخیر برخی دانشمندان مسلمان ایرانی یا غیرایرانی که مدعی طرح، ایده یا نظریه‌پردازی هم هستند، مدام بر سکولاریسم اصرار و تأکید دارند. گاه متناقض هم سخن گفته‌اند. از سویی می‌گویند تنها راه نجات سکولاریسم است، از سویی دیگر پیامبر اسلام را اقتدارگرا معرفی می‌کنند. اگر پیامبر اسلام اقتدارگراست، پس سکولار نیست! در قرآن مجید به این نکته توجه داده شده است که پیامبر(ص) «اسوة حسنة» است: «لَّقَدْ کَانَ لَکُمْ فِی رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ.» (احزاب، ۲۱) یعنی برای شما پیامبر رهنمون و سرمشقی نیکو و پیشوایی والاست. این پیشوایی در آداب فردی و زندگی شخصی یا خانوادگی پیامبر خلاصه نمی‌شود. مهم‌ترین وجه اجتماعی او تشکیل حکومت بوده است. در کتاب‌هایی که درباره اخلاق و سیره پیامبر با عنوان «سنن النبی(ص)» نوشته شده است، تمام توجه به آداب و اخلاق فردی و خانوادگی است. علامه طباطبایی در حدود ۱۰۰ سال پیش کتاب «سنن النبی» را در ۹ باب تنظیم کرده‌اند.

تمامی ابواب، درباره شیوه زندگی و معاشرت، خواب و خوراک، مسکن و ازدواج و مسائلی از این قبیل است. گویی تأسیس حکومت و دولت از سوی قرآن مجید و پیامبر(ص) موضوع کتاب سنن‌النبی نبوده است. با پیروزی انقلاب اسلامی و نظریه‌پردازی امام خمینی رضوان‌الله تعالی علیه، این سنت ممتاز نبوی مطرح و محقق شد. ما در آستانه بزرگداشت پنجاهمین سال پیروزی انقلاب اسلامی هستیم، می‌بایست قدر تحقق این سنت نبوی را بدانیم. کاستی‌ها را چه به لحاظ نظری و راهبردی و چه در ساحت عملی برطرف کنیم. نکته بسیار مهم این است که نظام حکومت ولایی در جمهوری اسلامی می‌بایست رنگ و بو و راه و رسم نبوی داشته باشد. این مدعا یا هدف، با توجه به دو اصل «عقلانیت» و «رحمانیت» ممکن می‌شود؛ به درجه‌ای که در نظام جمهوری اسلامی شاهد تحقق معیارهای عقلانی و دانایی در تبیین امور و در ساحت اجرا باشیم، به درجه‌ای که نظام بتواند از خود، چه در صورت و چه در ماهیت و مضمون، «رحمانیت و محبت و مدارا» نشان دهد، نظام، کشور و ملت ما رنگ و بوی نبوی می‌گیرد. در معارف دینی ما از رسول الله(ص) به عنوان «عقل کل» یاد می‌شود. پیامبر، مظهر نام جامع خداوند متعال، نام‌الله است. از این رو در متون کلاسیک فلسفی-عرفانی اسلامی، پیامبر را «نخست آفریده» عنوان کرده‌اند. کتاب «اصول کافی» که با عنوان بسیار قابل‌توجه و تحسین‌برانگیزِ «کتاب‌العقل و الجهل» آغاز شده است، در روایت شماره ۳۰ از باب اول «کتاب‌العقل» از امام علی(ع) روایت شده است: «فقدان عقل، فقدان زندگی است!» گویی سنگ محک و میزان سنجش زندگی، عقلانیت است. این عقلانیت مهم‌ترین راهبرد و رویکردش در مناسبات اجتماعی، محبت و مدارا و وفاق است. پیامبر صلوات‌الله علیه، سلطان رحمت، محبت و مدارا و وفاق بودند. این رحمت و مدارا و محبت در تقابل با دشمنان پیامبر تبلوری تکان‌دهنده دارد. پیامبر به یاران خود می‌گوید: «در جنگ‌ها در تقابل با دشمنان به صورت دشمنان ضربه نزنید!» پیامبر در توجیه و تفسیر رویکرد خود گفته است: «خداوند، انسان را به صورت خویش آفریده است!» گرچه آن انسان‌ها در موقعیت دشمنی با پیامبر خدا قرار گرفته بودند، اما به عنوان انسان صورت و ظاهرشان جلوه‌ای الهی دارند. پیامبر می‌داند سرانجام جنگ، هر طرف اجساد کشته‌شدگان خود را جمع می‌کنند. اگر صورت فردی آسیب دیده یا خرد شده باشد، حتماً بازماندگانش تأثر بیشتری پیدا می‌کنند. دشمن است، اما پیامبر در اندیشه دشمن هم هست. فراتر از این، پیامبر به مسلمانان گفته است در تعامل و استفاده از حیوانات هیچ‌گاه به صورت حیوانات نزنند؛ زیرا حیوانات همه تسبیح‌گوی خداوند هستند. به روایت جلال‌الدین بلخی:

این سخن‌هایی که از عقل کل است
بوی آن گلزار و سرو و سنبل است

امام صادق(ع) که میلاد او را جشن می‌گیریم، یکی از سخنان تکان‌دهنده‌اش این است: «شما زینت ما باشید، اسباب ننگ نباشید!» موقعی می‌توانیم زینت اسلام و پیامبر و اهل بیت او باشیم که نسبت‌مان با خردمندی و رحمانیت و مدارا پررنگ‌تر باشد و از خرافه و جهالت و خشونت و سبعیت فاصله بگیریم. چرا آمریکا، داعش را در منطقه ما تأسیس کرد و به جان کشورها و ملت‌های منطقه انداخت؟ چون با عقلانیت و مدارایی که در ماهیت و گوهر اسلام است، مسأله دارند؛ می‌بایست اسلام را به گونه‌ای معرفی کرد که همه از اسلام بگریزند. البته شیوه کشتار مردم فلسطین در غزه و دیگر شهرهای فلسطین اشغالی، یا بر سر کار آوردن عناصر داعش با شکل و شمایل جدید در سوریه، کمترین تردیدی باقی نگذاشت که داعش از سوی دولت آمریکا تأسیس شده است. خانم «هیلاری کلینتون» به این موضوع با صراحت اعتراف کرده است. داعش و گروه النصره در سوریه از سوی اسرائیل تربیت و تجهیز شدند، اما فراتر از سیاست و مسائل نظامی و امنیتی، به گمانم کارکرد داعش و گروه‌های افراطی، در زشت نشان دادن اسلام و مسلمانی، در منطقه غرب آسیا و جهان بوده و هست. باورش سخت است، اما هم‌اکنون برخی از گروه‌های داعشی و افراطی، جشن‌های میلادالنبی(ص) را بدعت و انحراف می‌دانند!

به همین دلیل ما در ایران می‌بایست از هر گونه روش‌های افراطی و مشتبه و مشکوک و ترویج خرافه یا ضدیت و دشمنی با عقلانیت و وفاق پرهیز کنیم تا به قول اقبال لاهوری، زندگی، جامعه و کشور ما رنگ و بو و خلق و خوی محمدی بگیرد.

بدون روتوش

محمدمحسن فایضی
کارشناس مسائل فلسطین

وحدتِ حداقلی یا وحدتِ فلسطینی؟

در ایران، ایام میان دو روایت شیعیان و اهل سنت از سالروز میلاد پیامبر بزرگ اسلام حضرت محمد(ص) هفته وحدت نامگذاری شده است. ایده‌ای که موجب شده این روزها مسأله وحدت، چرایی و چیستی و بعضاً مخالفت‌ها حول آن بیشتر مطرح شود. فلسطین و مقاومت فلسطین هم به‌واسطه گستردگی مسأله، نوع و سطح روابط ایران و فلسطین و همچنین سنی بودن مجاهدین فلسطینی، با مسأله وحدت درگیر و تأثیرپذیر است؛ اما منظور از وحدت چیست ؟

ساده‌ترین و سطحی‌ترین سطح وحدت، همکاری برای یک دشمن مشترک و یا حفظ خود از آسیب در مقابل اختلافات است. این نگاه حداقلی می‌گوید چون اسرائیل دشمن ایران است یا چون برخی شیعیان ممکن است از سوی برخی جریانات تکفیری سنی آزار ببینند، پس وحدت را می‌پذیریم. در این نگاه ما با یک وحدتِ فلسطینی روبه‌رو می‌شویم.

اما این نگاه حداقلی بارها در ادبیات تصمیم سازان جمهوری اسلامی رد شده است. آیت‌الله خامنه‌ای در سال ۹۸ فرمودند: «ما در جمهوری اسلامی از دوازدهم تا هفدهم [ربیع‌الاوّل] را، به عنوان هفته وحدت نامگذاری کرده‌ایم. این یک نامگذاری محض نیست، یک حرکت سیاسی و تاکتیکی هم نیست؛ این یک اعتقاد و ایمان قلبی است. بعضی‌ها تصور می‌کنند یا وانمود می‌کنند که این یک تاکتیک سیاسی است؛ نه، این جور نیست؛ این یک ایمان قلبی است؛ معتقدیم به این و معتقدیم که خدای متعال این را از ما خواسته است.»

ادامه در صفحه ۵